

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

**Παραλαβή υπηρεσιών από τους δημόσιους φορείς:
Υπάρχουν επαρκείς εγγυήσεις εσωτερικού ελέγχου
ότι οι υπηρεσίες πράγματι παρασχέθηκαν;**

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ **8/2021**

ΣΥΝΟΨΗ

Οι υπηρεσίες, σε αντίθεση με τα δημόσια έργα και τις προμήθειες, δεν αφήνουν ίχνη μετά την εκτέλεσή τους. Οι δημόσιοι φορείς πρέπει να εφαρμόζουν ένα αξιόπιστο σύστημα ουσιαστικού ελέγχου κατά την παραλαβή των υπηρεσιών, άλλως υφίσταται κίνδυνος να πληρώνονται υπηρεσίες που δεν παρασχέθηκαν καθόλου ή δεν παρασχέθηκαν με τα χρονικά, ποιοτικά ή ποσοτικά χαρακτηριστικά που συμφωνήθηκαν.

Στο Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων έτους 2021 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο εγκρίθηκε από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου και παρουσιάστηκε στις 17.12.2020 στην Ειδική Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, εντάχθηκε ο έλεγχος συστήματος εσωτερικού ελέγχου με τον τίτλο «Παραλαβή υπηρεσιών από τους δημόσιους φορείς: Υπάρχουν επαρκείς εγγυήσεις εσωτερικού ελέγχου ότι οι υπηρεσίες πράγματι παρασχέθηκαν;».

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε σε υπηρεσίες φύλαξης, καθαριότητας, απολύμανσης, διαφήμισης, εκπαίδευσης και καλλιτεχνικές υπηρεσίες. Διενεργήθηκε από 1.4.2021 έως 31.8.2021 οριζόντια από 23 Υπηρεσίες Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε όλη την επικράτεια, οι οποίες έλεγξαν 27 δημόσιους φορείς (υπουργεία, νπδδ, οτα, ΑΕΙ, νοσοκομεία) και 3 καταστήματα κράτησης.

Τα πορίσματα του διεξαχθέντος ελέγχου είναι τα ακόλουθα:

1. Από το περιεχόμενο των πρωτοκόλλων παραλαβής και από το χρόνο σύνταξης αυτών δεν τεκμηριώνεται επαρκώς ότι οι υπηρεσίες παραλαμβάνονται κατόπιν ουσιαστικού ελέγχου.
2. Σε υψηλό ποσοστό των ελεγχόμενων φορέων δεν εφαρμόζονται μηχανισμοί εποπτείας για τις περιοδικά παρεχόμενες υπηρεσίες.
3. Η παραλαβή των υπηρεσιών βασίζεται στα εκ του νόμου απαιτούμενα ελάχιστα δικαιολογητικά χωρίς να επαληθεύεται με βάση το είδος και τις ιδιαιτερότητες των παρεχόμενων υπηρεσιών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Σε αντίθεση με τα δημόσια έργα και τις προμήθειες, για τα οποία, όταν διενεργούνται οι σχετικές πληρωμές, υπάρχει φυσική δυνατότητα επαλήθευσης, οι υπηρεσίες δεν αφήνουν ίχνη μετά την εκτέλεσή τους. Όταν ο υπόχρεος φορέας πληρώνει γι' αυτές, οι υπηρεσίες έχουν ήδη παρασχεθεί, τα υλικά ίχνη τους έχουν χαθεί και η μόνη δυνατότητα απόδειξης ότι πράγματι παρασχέθηκαν είναι βεβαιώσεις όσων με την προσωπική τους εμπειρία μπορούν να το βεβαιώσουν. Αυτό εγκυμονεί κινδύνους. Όχι αναγκαίως ότι η υπηρεσία δεν παρασχέθηκε καθόλου αλλά ότι δεν παρασχέθηκε με τα χρονικά, ποιοτικά ή ποσοτικά χαρακτηριστικά που έπρεπε να έχει και για τα οποία επιβαρύνθηκαν οι δημόσιοι πόροι.

2. Τα όργανα των δημοσίων φορέων που αναμειγνύονται στη διαδικασία εκκαθάρισης και πληρωμής δαπανών για υπηρεσίες οφείλουν να ελέγχουν όχι μόνο αν η εντολή πληρωμής συνοδεύεται από τα αναγκαία κατά τον νόμο δικαιολογητικά αλλά να προβαίνουν και σε ουσιαστικό έλεγχο ότι οι υπηρεσίες που παραλαμβάνονται και πληρώνονται έχουν πράγματι παρασχεθεί προσηκόντως. Όσο πιο γενικά και ασαφή είναι τα δικαιολογητικά που επισυνάπτονται στην εντολή πληρωμής τόσο πιο έντονη καθίσταται η υποχρέωση ουσιαστικού ελέγχου.

Με την 1025/2020 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίθηκε ότι η πληρωμή από δημόσιο φορέα υπηρεσιών πολιτιστικών εκδηλώσεων, διαφημιστικής προβολής έργων υποδομής και διοργάνωσης ημερίδων, οι οποίες ουδέποτε παρασχέθηκαν, συνιστά έλλειμμα στη διαχείρισή του, για την αποκατάσταση του οποίου ευθύνονται όσοι αναμείχθηκαν στη διαδικασία πληρωμής, καθόσον δεν προέβησαν σε ουσιαστικό έλεγχο της πραγματικής παροχής των υπηρεσιών, αν και τα επισυναπτόμενα στην εντολή πληρωμής δικαιολογητικά (σύμβαση, τιμολόγιο, πρωτόκολλο παραλαβής), εμφάνιζαν ελλείψεις και ασάφειες, εμφανείς δια της απλής επισκόπησής τους, οι οποίες δημιουργούσαν σοβαρές υπόνοιες για τη μη πραγματική παροχή των υπηρεσιών. Ειδικότερα η σχετική σύμβαση περιέγραφε εντελώς αόριστα το αντικείμενο των υπηρεσιών που ανατέθηκαν, από το τιμολόγιο δεν προέκυπταν ο χρόνος παροχής και το περιεχόμενο, έστω στοιχειωδώς, της φερομένης ως παρασχεθείσας υπηρεσίας ενώ στο πρωτόκολλο παραλαβής δεν γινόταν μνεία για το ακριβές περιεχόμενο των παραληφθεισών υπηρεσιών καθώς και για την καλή εκτέλεση αυτών, με αποτέλεσμα η παραλαβή να αφορά, εν τοις πράγμασι, μόνο στο τιμολόγιο, το οποίο δεν αντιστοιχούσε σε πραγματικές υπηρεσίες. Ενόψει των εμφανών αοριστιών και ασαφειών, κρίθηκε ότι ο έλεγχος έπρεπε να επεκταθεί στο σύνολο των σχετικών με τη δαπάνη εγγράφων και να αναζητηθούν πρόσθετα στοιχεία που θα αποδείκνυαν τουλάχιστον την παροχή των υπηρεσιών που ανατέθηκαν.

3. Στο Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων έτους 2021 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο εγκρίθηκε από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου και παρουσιάστηκε στις

17.12.2020 στην Ειδική Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής¹, εντάχθηκε ο έλεγχος συστήματος εσωτερικού ελέγχου² με τον τίτλο «Παραλαβή υπηρεσιών από τους δημόσιους φορείς: Υπάρχουν επαρκείς εγγυήσεις εσωτερικού ελέγχου ότι οι υπηρεσίες πράγματι παρασχέθηκαν;».

4. Ο έλεγχος επικέντρωσε το ενδιαφέρον του σε κλασσικού τύπου υπηρεσίες όπως α) υπηρεσίες φύλαξης, β) υπηρεσίες καθαριότητας, γ) υπηρεσίες διαφήμισης, δ) καλλιτεχνικές υπηρεσίες, ε) υπηρεσίες ψεκασμού (απολύμανσης) και στ) υπηρεσίες εκπαίδευσης.

5. Στόχος του ελέγχου ήταν: (i) να διαπιστωθεί αν υφίσταται αξιόπιστο σύστημα παραλαβής των υπηρεσιών έτσι ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία ότι οι υπηρεσίες που πληρώθηκαν από τους δημόσιους φορείς παρασχέθηκαν πράγματι με τα χρονικά, ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά που είχαν συμφωνηθεί, (ii) να εντοπιστούν τυχόν κενά στις δικλίδες ασφαλείας του συστήματος παραλαβής υπηρεσιών των ελεγχόμενων φορέων και (iii) να διατυπωθούν συστάσεις σε σχέση με τη διαδικασία παραλαβής των υπηρεσιών, απευθυνόμενες τόσο προς τους ελεγχόμενους όσο και τους εποπτεύοντες φορείς, ώστε να μεριμνήσουν, κατά τον λόγο αρμοδιότητας του καθενός, για τη βελτίωση της διαδικασίας.

6. Διευκρινίζεται ότι αντικείμενο του ελέγχου ήταν το σύστημα πληρωμών και της τεκμηρίωσης που συνοδεύει την εντολή πληρωμής. Δεν αποτέλεσε αντικείμενο του ελέγχου η νομιμότητα των συμβάσεων ανάθεσης των υπηρεσιών ούτε εκφέρεται ελεγκτική γνώμη για την προσήκουσα παροχή των υπηρεσιών που ελέγχθηκαν.

7. Ο έλεγχος διενεργήθηκε κατά το χρονικό διάστημα από 1 Απριλίου έως 31 Αυγούστου 2021 οριζόντια από 23 Υπηρεσίες Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου³, οι οποίες έλεγξαν δειγματοληπτικά υπουργεία, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, Α.Ε.Ι., νοσοκομεία, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και νομικά πρόσωπα αυτών (σύνολο 27 φορείς) και 3 καταστήματα κράτησης. Ο έλεγχος κατέληξε στη σύνταξη 29 επιμέρους εκθέσεων, στις διαπιστώσεις και ευρήματα των οποίων στηρίζεται η παρούσα έκθεση.

¹ Άρθρο 343 ν. 4700/2020, ήδη άρθρο 50 του Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4820/2021 Α' 130), άρθρο 44^Α του Κανονισμού της Βουλής (Α' 187), <https://www.welsyn/el/node/877>.

² Το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποιεί κάθε έτος υποχρεωτικά ελέγχους αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των φορέων που υπάγονται στην ελεγκτική του δικαιοδοσία, προκειμένου να διαπιστώσει αν οι φορείς έχουν εντοπίσει τους πιθανούς δημοσιονομικούς κινδύνους και έχουν υιοθετήσει τις κατάλληλες ασφαλιστικές δικλίδες για την ελαχιστοποίησή τους (άρθρα 341 και 347 ν. 4700/2020, Φ18/55081/2020 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ήδη άρθρα 89, 99, 102 του ν. 4820/2021).

³ 1^η Τομέα Αγροτικής Ανάπτυξης, Τομέα Δικαιοσύνης, Τομέα Εξωτερικών, 2^η και 3^η Τομέα Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη, Τομέα Ναυτιλίας, 1η και 2^η Τομέα Παιδείας, Τομέα Πολιτισμού και Αθλητισμού, ΟΤΑ Ι, ΟΤΑ ΙΙ, ΟΤΑ ΙΙΙ, ΟΤΑ Χ, ΟΤΑ ΙΙ Δήμου Καλαμαριάς, Τομέα Μακεδονίας-Θράκης, Περιφερειακών Ενοτήτων Άρτας, Λασιθίου, Πιερίας, Σερρών, Τρικάλων, Φλώρινας, Χανίων και Χίου.

8. Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται ανά κατηγορία υπηρεσιών ο αριθμός των συμβάσεων, ο συνολικός προϋπολογισμός αυτών και το σύνολο των χρηματικών ενταλμάτων που εκδόθηκαν για την πληρωμή αυτών, από τον έλεγχο των οποίων προέκυψαν τα πορίσματα του ελέγχου.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		Αριθμός συμβάσεων	Προϋπολογισμός	Χρηματικά εντάλματα
	ΦΥΛΑΞΗ	55	10.477.031,47	197
	ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ	99	8.100.564,69	568
	ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ	42	256.096,84	55
	ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ	47	603.221,02	76
	ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ	34	5.217.318,63	99
	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	21	126.220,92	53
ΣΥΝΟΛΟ		298	24.780.453,57	1.048

9. Τα πορίσματα του ελέγχου εκτίθενται κατωτέρω στις παραγράφους 10 έως 41. Τα συμπεράσματα και οι συστάσεις παρουσιάζονται στις παραγράφους 42 έως 45.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

I

Από το περιεχόμενο των πρωτοκόλλων παραλαβής και από το χρόνο σύνταξής τους δεν τεκμηριώνεται επαρκώς ότι οι υπηρεσίες παραλαμβάνονται κατόπιν ουσιαστικού ελέγχου.

10. Η παραλαβή των υπηρεσιών διενεργείται κατά κύριο λόγο από τις ορισθείσες προς τούτο επιτροπές⁴. Οι επιτροπές, αφού διαπιστώσουν ότι οι υπηρεσίες παρασχέθηκαν και είναι σύμφωνες με τους οικείους συμβατικούς όρους, συντάσσουν πρωτόκολλα είτε οριστικής (ποσοτικής και ποιοτικής) παραλαβής, είτε απόρριψης αυτών, στα οποία καταγράφονται και οι τυχόν διαπιστωθείσες αποκλίσεις από τους όρους της ισχύουσας σύμβασης. Τα πρωτόκολλα οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής καθώς και το τιμολόγιο που εκδίδεται από τον ανάδοχο αποτελούν τα βασικά δικαιολογητικά εκκαθάρισης και εξόφλησης των δαπανών που αφορούν πληρωμές για τις, κατά περίπτωση παρασχεθείσες προς τους δημόσιους φορείς υπηρεσίες⁵.

11. Κατ'αυτόν τον τρόπο τα μέλη των επιτροπών παραλαβής με την υπογραφή των σχετικών πρωτοκόλλων, τα οποία αποτελούν δικαιολογητικά πληρωμής, αναμειγνύονται ουσιωδώς στη διαχειριστική διαδικασία εξόφλησης των σχετικών δαπανών, υπέχοντας και την ανάλογη δημοσιολογιστική ευθύνη. Έχουν επομένως την αρμοδιότητα και την υποχρέωση να διενεργούν ολοκληρωμένο ποσοτικό και ποιοτικό έλεγχο προς διαπίστωση της πραγματικής εκτέλεσης του συμβατικού αντικειμένου σύμφωνα με τους οικείους συμβατικούς όρους.

12. Ο έλεγχος κατέδειξε ότι παρά τις διαφορές μεταξύ των υπηρεσιών, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο του ελέγχου, και ανεξάρτητα από τη φύση των ελεγχόμενων φορέων, στην πλειονότητα των περιπτώσεων οι υπηρεσίες πληρώνονται βάσει μιας τυπικής διαδικασίας χωρίς να τεκμηριώνεται επαρκώς ότι παραλαμβάνονται κατόπιν ουσιαστικού ελέγχου.

Τα πρωτόκολλα παραλαβής έχουν τυποποιημένο περιεχόμενο

13. Στο 50% περίπου των ελεγχόμενων φορέων διαπιστώθηκαν περιπτώσεις που τα πρωτόκολλα παραλαβής έχουν τυποποιημένο περιεχόμενο. Συμπληρώνονται μόνο τα τυπικά στοιχεία (τόπος, ημερομηνία, ονόματα μελών και αριθμός τιμολογίου του αναδόχου) και βεβαιώνεται απλώς ότι «...περατώθηκε καλώς η υλοποίηση των υπηρεσιών...», χωρίς να περιγράφονται αναλυτικά οι παραλαμβανόμενες υπηρεσίες.

⁴ Άρθρο 219 ν. 4412/2016 (Α'147).

⁵ Άρθρο 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016.

Τα πρωτόκολλα παραλαβής συντάσσονται σε χρόνο που δεν διασφαλίζει την επίκαιρη και προσήκουσα παραλαβή των υπηρεσιών.

14. Ως προς το χρόνο σύνταξης των πρωτοκόλλων παραλαβής διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(i) Τα πρωτόκολλα παραλαβής αναγράφουν ως ημερομηνία αυτή των τιμολογίων, η οποία σε πλήθος περιπτώσεων δεν συμπίπτει με αυτή της πραγματικής εκτέλεσης των υπηρεσιών, ιδίως στις υπηρεσίες που εκτελούνται τμηματικά και περιοδικά (π.χ. υπηρεσίες φύλαξης και καθαριότητας).

(ii) Σε μεμονωμένες περιπτώσεις τα πρωτόκολλα παραλαβής δεν φέρουν ημερομηνία.

(iii) Σε περιπτώσεις που η εκτέλεση της υπηρεσίας παρακολουθείται από επόπτη ή άλλο όργανο που ορίζεται από τον φορέα η βεβαίωση εκτέλεσης που εκδίδεται από το όργανο αυτό φέρει ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας του πρωτοκόλλου, η οποία ταυτίζεται με εκείνη του τιμολογίου.

(iv) Σε κάποιες περιπτώσεις τα πρακτικά παραλαβής συντάσσονται πριν από την πάροδο της συμβατικής διάρκειας παροχής της υπηρεσίας.

(v) Υπηρεσίες που εκτελούνται τμηματικά και περιοδικά (όπως είναι οι υπηρεσίες καθαριότητας και φύλαξης) παραλαμβάνονται «μαζικά» για χρονικά διαστήματα πολλών μηνών, αφού εκδοθεί το σχετικό τιμολόγιο και διαβιβαστεί στην επιτροπή παραλαβής, δηλαδή μετά την παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος από τον πραγματικό χρόνο παροχής των υπηρεσιών.

ΕλΣυν Ολ. 1028/2017: «...η συστηματική παράλειψη άσκησης των καθηκόντων της [...] ως μέλους της Επιτροπής Παραλαβών ως επακόλουθο τόσο της ομολογούμενης από την ίδια πάγιας πρακτικής που τηρείτο [...], σύμφωνα με την οποία ο πραγματικός έλεγχος των παραδιδόμενων υλικών πραγματοποιείτο από άλλους υπαλλήλους του Πανεπιστημίου που υπέγραφαν σχετική υπεύθυνη δήλωση για την παραλαβή τους, και όχι από τα μέλη των Επιτροπών Παραλαβής, που απλώς υπέγραφαν τα οικεία πρωτόκολλα, όσο και του επικληθέντος από την ίδια γεγονός ότι η υπογραφή της στα πρωτόκολλα βεβαίωνε την παραλαβή τιμολογίων και όχι υλικών, στοιχειοθετεί στο πρόσωπό της υπαιτιότητα σε βαθμό τουλάχιστον ελαφράς αμέλειας ... »

15. Βάσει των ανωτέρω ευρημάτων υφίσταται ο κίνδυνος να παραλαμβάνονται υπηρεσίες οι οποίες δεν εκτελούνται προσηκόντως και τα πρωτόκολλα να συνιστούν πρωτόκολλα παραλαβής τιμολογίων και όχι πρωτόκολλα παραλαβής υπηρεσιών.

16. Τέλος, σε 3 οτα, 1 νοσοκομείο και 2 νπδδ (δηλαδή σε ποσοστό 20% των ελεγχόμενων φορέων) διαπιστώθηκε πληρωμή υπηρεσιών χωρίς τη σύνταξη πρωτοκόλλου παραλαβής.

II

Σε υψηλό ποσοστό των ελεγχόμενων φορέων δεν εφαρμόζονται μηχανισμοί εποπτείας για τις περιοδικά παρεχόμενες υπηρεσίες.

Υπηρεσίες καθαριότητας και φύλαξης⁶

17. Το συμβατικό αντικείμενο των υπηρεσιών αυτών παρέχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μπορεί και σε ημερήσια βάση. Ενδείκνυται να υπάρχει ένας εποπτικός μηχανισμός που να διασφαλίζει ότι οι υπηρεσίες παρέχονται όπως συμφωνήθηκε. Ο νόμος προβλέπει ότι ο δημόσιος φορέας μπορεί να ορίζει επόπτη για την παρακολούθηση της σύμβασης. Επίσης προβλέπει τη δυνατότητα τήρησης ημερολογίου από τον ανάδοχο και καταγραφή σ' αυτό της τμηματικής εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης, της καθημερινής απασχόλησης του προσωπικού σε αριθμό και ειδικότητα, έκτακτων συμβάντων και άλλων στοιχείων που σχετίζονται με την εκτέλεση της σύμβασης.⁷

18. Ειδικώς δε για τις εν λόγω συμβάσεις (φύλαξης και καθαριότητας) το άρθρο 68 του ν. 3863/2010 (Α' 115), προβλέπει ότι στην προσφορά των υποψηφίων αναδόχων και στη σύμβαση πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ο αριθμός των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, οι ημέρες και ώρες εργασίας και τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.⁸

19. Εν τούτοις, παρά τις ανωτέρω δυνατότητες που παρέχονται από το νομοθέτη, μόνο στο ήμισυ περίπου των ελεγχόμενων φορέων διαπιστώθηκε ότι εφαρμόζεται σύστημα παρακολούθησης της εκτέλεσης των ανωτέρω υπηρεσιών. Το σύστημα αυτό είτε προβλέπεται ρητώς από τη σύμβαση είτε αποτελεί άτυπη πρακτική των φορέων, οι οποίοι παρακολουθούν την εκτέλεση της σύμβασης με διάφορους τρόπους, όπως με αυτοψίες, εκ περιτροπής επισκέψεις ή και αιφνιδιαστικούς ελέγχους από τους επόπτες, τις επιτροπές παρακολούθησης ή τα μέλη της διοίκησης και του Δ.Ε.Π. (στα πανεπιστήμια) στους χώρους παροχής των υπηρεσιών. Για τους λοιπούς φορείς δεν προέκυψε κατά τον έλεγχο ότι η εκτέλεση των υπηρεσιών επαληθεύεται με οποιονδήποτε τρόπο πριν από την παραλαβή τους.

20. Πέραν της συμβατικής πρόβλεψης ρητρών και ορισμού προσώπων που παρακολουθούν την προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης σημαντικό ρόλο σε αυτήν την κατηγορία υπηρεσιών διαδραματίζει η γνώμη των ωφελούμενων από τις

⁶ Από τους φορείς που ελέγχθηκαν 26 έγιναν αποδέκτες υπηρεσιών καθαριότητας και 18 υπηρεσιών φύλαξης.

⁷ Βλ. άρθρο 216 του ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

⁸ Σκοπός των ανωτέρω διατάξεων είναι η πρόληψη παραβάσεων σχετικών με την αδήλωτη εργασία, την παράνομη απασχόληση αλλοδαπών και γενικώς της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.

υπηρεσίες (υπαλλήλων, φοιτητών, νοσηλευόμενων), οι οποίοι μπορεί να λειτουργήσουν ως άτυπος εποπτικός μηχανισμός.

21. Σε 5 από τους ελεγχόμενους φορείς διαπιστώθηκε ότι δίνεται αποδεδειγμένα η δυνατότητα στους ωφελούμενους από τις υπηρεσίες να διατυπώνουν απόψεις για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Διαπιστώθηκε λ.χ. ότι Α.Ε.Ι. χρησιμοποιεί για τις υπηρεσίες φύλαξης ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής συμβάντων, όπου οι φοιτητές μπορούν να εκφράσουν τα παράπονά τους. Ομοίως όσον αφορά στην καθαριότητα, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, προωθούνται αιτήματα για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στον αρμόδιο επόπτη, ενώ παράλληλα οι υπηρεσίες καθαριότητας παρακολουθούνται μέσω καθημερινού παρουσιολογίου του συνεργείου και μέσω ηλεκτρονικού ημερολογίου, όπου καταχωρούνται οι παρατηρήσεις και τα παράπονα των αποδεκτών των υπηρεσιών. Επίσης σε νοσοκομείο έχει οριστεί Επιτροπή Ποιότητας, η οποία συλλέγει σχετικά ερωτηματολόγια και διατηρεί κυτία παραπόνων.

III

Η παραλαβή των υπηρεσιών περιορίζεται στα εκ του νόμου απαιτούμενα ελάχιστα δικαιολογητικά χωρίς να προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες κάθε παρεχόμενης υπηρεσίας

Υπηρεσίες Εκπαίδευσης⁹

22. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι κατά κανόνα οι υπηρεσίες εκπαίδευσης «παραλαμβάνονται» και πληρώνονται μόνο βάσει της βεβαίωσης παρακολούθησης την οποία εκδίδει ο φορέας ο οποίος παρείχε τη σχετική εκπαίδευση-επιμόρφωση. Δεν εφαρμόζεται άλλο σύστημα επαλήθευσης π.χ. παρουσιολόγιο έντυπο ή ηλεκτρονικό ή ηλεκτρονικό μήνυμα παρουσίας όταν η διδασκαλία παρέχεται διαδικτυακά, αναλυτική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος ανά διδάσκοντα και αντικείμενο.

23. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις διαπιστώθηκε επιπλέον ότι (i) το πρωτόκολλο παραλαβής υπογράφεται από συμμετέχοντα στο πρόγραμμα, ο οποίος έχει ορισθεί και μέλος της επιτροπής παραλαβής, (ii) η υπηρεσία βεβαιώνει την παρακολούθηση χωρίς να υπάρχει ούτε και η βεβαίωση του διοργανωτή του προγράμματος για την πλήρη παρακολούθηση των εκπαιδευόμενων και (iii) οι δαπάνες εκκαθαρίζονται βάσει τιμολογίων από τα οποία δεν προκύπτει ο χρόνος και το περιεχόμενο των υπηρεσιών εκπαίδευσης.

⁹ Από τους φορείς που ελέγχθηκαν οι 11 έγιναν αποδέκτες υπηρεσιών εκπαίδευσης.

Καλλιτεχνικές υπηρεσίες¹⁰

24. Συχνά οι φορείς οργανώνουν καλλιτεχνικές εκδηλώσεις οι οποίες απαιτούν τη μίσθωση υπηρεσιών τεχνικών και καλλιτεχνών. Οι υπηρεσίες παρέχονται βάσει συμβάσεων, όπου το αντάλλαγμα συναρτάται με τον αριθμό των ατόμων που θα διατεθούν και το χρόνο απασχόλησής του. Ενδέχεται όμως να μην διατίθεται πάντα το προσωπικό που προβλέπεται στην οικεία σύμβαση ότι θα διατεθεί.

25. Αν και στην περίπτωση των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων η πιστοποίηση και επαλήθευση της παροχής των υπηρεσιών μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους όπως μέσω φωτογραφικού υλικού, εισιτηρίων, αναρτήσεων στο διαδίκτυο και κυρίως μέσω αποδείξεων παροχής υπηρεσιών των τρίτων, διαπιστώθηκε ότι σε μία μόνο περίπτωση από τις ελεγχθείσες επισυνάπτονταν στην εντολή πληρωμής πλέον του πρωτοκόλλου παραλαβής στοιχεία επαλήθευσης και ειδικότερα η αφίσα και το πρόγραμμα της καλλιτεχνικής εκδήλωσης. Στις λοιπές περιπτώσεις που ελέγχθηκαν υπήρχαν μόνο τα σχετικά πρωτόκολλα παραλαβής, στα οποία δεν αναφέρονταν στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο των καλλιτεχνικών υπηρεσιών, τους καλλιτέχνες, τα λοιπά πρόσωπα που συμμετείχαν στις ώρες απασχόλησης των καλλιτεχνών, τη διάρκεια και την ημερομηνία πραγματοποίησης κάθε εκδήλωσης, με αποτέλεσμα να βεβαιώνεται ουσιαστικά απλώς η παραλαβή του αριθμού του τιμολογίου και του ποσού που αναγράφεται σε αυτό.

Σε σύμβαση συναφθείσα από ΟΤΑ το συμβατικό αντικείμενο περιγράφεται «παροχή υπηρεσιών δεκαέξι (16) πολιτιστικών εκδηλώσεων...», χωρίς κανένα ειδικότερο προσδιοριστικό στοιχείο.

26. Διαπιστώθηκε επίσης ότι στην οικεία σύμβαση δεν γίνεται πάντα αναλυτική περιγραφή των παρεχόμενων υπηρεσιών, γεγονός που καθιστά δυσχερή αν όχι αδύνατη και την επαλήθευση της εκτέλεσής τους.

Υπηρεσίες διαφήμισης¹¹

28. Οι υπηρεσίες διαφήμισης είναι εξαιρετικού κινδύνου ως προς την παραλαβή τους. Καθώς τα σχετικά κονδύλια που διατίθενται μπορεί να είναι ιδιαίτερος υψηλά, επιβάλλεται όπως ο φορέας που τα διαθέτει είναι σε θέση κατά τρόπο απολύτως πειστικό να τεκμηριώνει τις υπηρεσίες διαφήμισης που του παρασχέθηκαν και τις οποίες πλήρωσε. Διαφέρουν δε από τις λοιπές υπηρεσίες διότι το προϊόν της διαφήμισης έχει υλική μορφή και μπορεί να αναζητηθεί από τα μέλη των επιτροπών παραλαβής και όσα πρόσωπα εμπλέκονται στην εκταμίευση της δαπάνης. Η πληρωμή της σχετικής δαπάνης πρέπει να στηρίζεται σε δείγματα της διαφήμισης, όπως περιοδικά, εφημερίδες, screenshots, φωτογραφίες.

¹⁰ Από τους φορείς που ελέγχθηκαν οι 9 έγιναν αποδέκτες καλλιτεχνικών υπηρεσιών

¹¹ Από τους φορείς που ελέγχθηκαν οι 9 έγιναν αποδέκτες υπηρεσιών διαφήμισης.

30. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα εξής:

- (i) Πληρωμή χωρίς σύνταξη πρωτοκόλλου παραλαβής
- (ii) Εξόφληση της διαφημιστικής δαπάνης πριν ολοκληρωθεί χρονικά η συμφωνηθείσα παροχή: η δαπάνη εξοφλήθηκε εντός 5 ημερών από την υπογραφή της σύμβασης ενώ η συμφωνηθείσα παροχή εκτεινόταν σε χρονικό ορίζοντα 2 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης.
- (iii) Πληρωμή βάσει βεβαίωσης του αναδόχου χωρίς να προσκομιστούν τα έντυπα και οι εφημερίδες στα οποία έγινε η διαφημιστική καταχώριση.

Σε σύμβαση «Φωτογραφικής κάλυψης (24) εκδηλώσεων/ δραστηριοτήτων του Δήμου» προβλέπεται ότι ο ανάδοχος αμείβεται με την κατ' αποκοπή αμοιβή των 90 ευρώ κατά εκδήλωση, χωρίς όμως να ορίζεται ελάχιστο όριο παραδοτέων φωτογραφιών στον παραδοτέο ψηφιακό δίσκο (CD). Στο πρωτόκολλο παραλαβής βεβαιώνεται ότι «... περάτωσε καλώς την εργασία φωτογραφικής κάλυψης σε χρονικό διάστημα...» χωρίς να καταγράφεται ο αριθμός των παραδοτέων φωτογραφιών, αλλά μόνο οι εκδηλώσεις στις οποίες αυτές αφορούν

Σε σύμβαση για την προβολή δήμου προβλέπεται η έκδοση 1500 τεμαχίων-βιβλίων. Στο τιμολόγιο αναγράφεται ένα (1) τεμάχιο αντί χιλίων πεντακοσίων (1500). Ομοίως στο πρωτόκολλο παραλαβής και στη βεβαίωση εισαγωγής υλικού στην αποθήκη αναφέρεται η ποσότητα όπως αναγράφεται στο τιμολόγιο.

Υπηρεσίες Ψεκασμού (Απολύμανσης)¹²

31. Ως προς τις υπηρεσίες ψεκασμού (απολύμανσης) ο έλεγχος επικεντρώθηκε σε φορείς όπως νοσοκομεία και καταστήματα κράτησης, εντός των οποίων τα άτομα βρίσκονται υποχρεωτικά ή εν πάση περιπτώσει από ανάγκη.

Νοσοκομεία

32. Στα νοσοκομεία η παροχή υπηρεσιών ψεκασμού τελεί υπό την εποπτεία της Επιτροπής Ενδονοσοκομειακών Λοιμώξεων, η οποία μεταξύ άλλων είναι υπεύθυνη για την τήρηση των διεθνών και εθνικών κατευθυντήριων οδηγιών απολύμανσης, αποστείρωσης και αντισηψίας καθώς και των διαδικασιών απεντομώσεων και μυοκτονιών.

¹² Από τους φορείς που ελέγχθηκαν οι 17 έγιναν αποδέκτες υπηρεσιών ψεκασμού. Σε αυτούς περιλαμβάνονται 3 καταστήματα κράτησης, το Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού και δύο αγροτικά καταστήματα κράτησης.

33. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα εξής:

(i) Σε 4 φορείς οι ημερομηνίες παροχής υπηρεσιών καθώς και το ποιες υπηρεσίες από τις αναγραφόμενες στις συναφθείσες συμβάσεις (απεντόμωση, μυοκτονία, οφιοαπόληση, απολύμανση-μικροβιοκτονία) θα παρασχεθούν και σε ποια κτίρια ή χώρους, δεν καθορίζονταν κατόπιν συνεργασίας του αναδόχου με την Επιτροπή Ενδονοσοκομειακών Λοιμώξεων.

(ii) Σε 2 φορείς διαπιστώθηκε παραλαβή υπηρεσιών χωρίς προηγούμενη εισήγηση της ανωτέρω Επιτροπής προς την επιτροπή παραλαβής σχετικά με την προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης, κατά παράβαση και σχετικού όρου της σύμβασης.

(iii) Σε 2 φορείς διαπιστώθηκε πληρωμή υπηρεσιών χωρίς σύνταξη πρωτοκόλλου παραλαβής.

Καταστάματα κράτησης

34. Η καθαριότητα που εξασφαλίζεται με τον ψεκασμό είναι απαραίτητη συνθήκη της ζωής των διαβιούντων σε τέτοιους χώρους. Όπως διαπιστώθηκε στο κατάστημα κράτησης Κορυδαλλού η παλαιότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων, η δυνατότητα παρασκευής γευμάτων μέσα στα κελιά, η κατανάλωση των καθημερινών γευμάτων των κρατουμένων μέσα στα κελιά και η εγκατάσταση τουαλέτας μέσα σε κάθε κελί, χωρίς, στη συντριπτική πλειοψηφία, την απομόνωσή της από το λοιπό χώρο, αποτελούν συνθήκες που ευνοούν την παρουσία τρωκτικών, εντόμων και κοριών.

35. Ο έλεγχος κατέληξε στο συμπέρασμα όσον αφορά το κατάστημα κράτησης Κορυδαλλού ότι από τις συμβάσεις, τα στοιχεία του φακέλου και τη διαδικασία παραλαβής των υπηρεσιών ψεκασμού τεκμηριώνεται επαρκώς ότι οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται με τα χρονικά, ποσοτικά και ποιοτικά (όσον αφορά την πιστοποίηση της χρήσης εγκεκριμένων φαρμάκων και σκευασμάτων) που έχουν συμφωνηθεί. Διαπιστώθηκε μόνο ότι ενώ κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των υπηρεσιών ψεκασμού/ απεντόμωσης το συνεργείο της αναδόχου εταιρίας συνοδεύεται από ένα σωφρονιστικό υπάλληλο του καταστήματος, αυτός δεν είναι πάντοτε μέλος της αρμόδιας Επιτροπής Παραλαβής, δηλαδή είτε ο φύλακας που έχει ορισθεί ως υπεύθυνος παραλαβής των εν λόγω υπηρεσιών, είτε ο νόμιμος αναπληρωτής του. Όσον αφορά τα αγροτικά καταστήματα κράτησης διαπιστώθηκε μόνο ότι οι εφαρμογές απολύμανσης/μυοκτονίας πραγματοποιούνται με παρουσία του αρχιφύλακα, του προϊσταμένου Γεωργικής Υπηρεσίας ή άλλου υπαλλήλου, οι οποίοι δεν αποτελούν μέλη της επιτροπής παραλαβής των υπηρεσιών, ενημερώνουν όμως στη συνέχεια τα μέλη της επιτροπής παραλαβής για την καλή εκτέλεση της εφαρμογής, όταν ολοκληρωθεί η εκτέλεσή της.

Κατάστημα κράτησης Κορυδαλλού

36. Στις σχετικές συμβάσεις περιγράφονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις της αναδόχου εταιρίας, στις οποίες περιλαμβάνεται η έκδοση αναλυτικού πιστοποιητικού και αποδεικτικού εκτέλεσης εργασίας. Προβλέπεται η δυνατότητα του καταστήματος κράτησης να συλλέξει δείγμα των υλικών ψεκασμού και των δολωμάτων και να τα

αποστέλλει προς έλεγχο στο Γενικό Χημείο του Κράτους. Περιγράφεται η διαδικασία παραλαβής των υπηρεσιών και η έκδοση βεβαίωσης καλής εκτέλεσης των εργασιών. Στον φάκελο της σύμβασης περιλαμβάνονται, επιπρόσθετα: α) τα σχετικά πιστοποιητικά απεντόμωσης - μυοκτονίας έκδοσης της αναδόχου εταιρίας, στα στοιχεία των οποίων περιλαμβάνονται οι ημερομηνίες και οι χώροι επίσκεψης του συνεργείου, η υπηρεσία (επέμβαση) που παρασχέθηκε, καθώς και τα εγκεκριμένα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων φάρμακα και σκευάσματα που χρησιμοποιήθηκαν και β) τα μηνιαία προγράμματα επισκέψεων της αναδόχου εταιρίας. Από την διασταύρωση των όρων της σύμβασης με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στα σχετικά πιστοποιητικά και τα λοιπά δικαιολογητικά, δεν προέκυψαν κατά τον έλεγχο αποκλίσεις από τα συμφωνηθέντα.

37. Η διαδικασία πληρωμής είναι η ακόλουθη: Καταρτίζεται μηνιαίο πρόγραμμα εργασιών. Το συνεργείο συνοδεύεται από τον υπαρχιφύλακα ή τον υπάλληλο βάρδιας. Μετά το πέρας των εργασιών αποστέλλονται στο αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου τα παραστατικά, η σύμβαση και το πρωτόκολλο καλής εκτέλεσης προκειμένου να γίνει η εκκαθάριση της δαπάνης. Αναφορά τυχόν παραπόνων των κρατούμενων για ζητήματα που αφορούν τις εν λόγω υπηρεσίες, γίνεται μέσω αίτησης για ακρόαση ή προφορικής επικοινωνίας με τον Αρχιφύλακα ή τη Διευθύντρια του Καταστήματος.

38. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο της ομάδας ελέγχου στους χώρους του καταστήματος κράτησης (κελιά, μαγειρεία, μπάνια, γυμναστήριο, γραφεία, τουαλέτες) δεν υποδείχθηκε, από κρατούμενους ή υπαλλήλους, παρουσία τρωκτικών, εντόμων και κοριών, ενώ σε μία μόνο περίπτωση εντοπίστηκε σε κοινόχρηστο χώρο της πτέρυγας Δ η παρουσία δύο ψόφρων εντόμων (κατσαρίδες). Περαιτέρω διαπιστώθηκε η ύπαρξη κυτίων για αιτήματα ή παράπονα σε κάθε πτέρυγα κρατούμενων και επιδείχθηκαν οι δολωματικοί σταθμοί (παγίδες) που έχουν τοποθετηθεί στους χώρους γύρω από τα μαγειρεία και τις αποθήκες τροφίμων για την καταπολέμηση των τρωκτικών.

39. Όλοι οι κρατούμενοι γνώριζαν ότι πραγματοποιούνται υπηρεσίες ψεκασμού από εξωτερικό συνεργείο ενώ η πλειοψηφία αυτών ενημερώνεται επίσης για τις διαδικασίες ασφάλειας και υγιεινής που πρέπει να τηρούν κατά τη διενέργεια των ψεκασμών στους χώρους τους σε ποσοστό 87,8%. Το σύνολο των κρατούμενων γνώριζαν για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν προκειμένου να εκφράσουν τα παράπονά τους και την ύπαρξη κυτίου για την υποβολή κάθε αιτήματος ή παραπόνου - με τη βοήθεια και του κρατούμενου που του έχουν ανατεθεί καθήκοντα γραφέα.

40. Από σχετικό ερωτηματολόγιο που καταρτίστηκε από την ομάδα ελέγχου σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησης (σε κλίμακα από 1 - καθόλου ικανοποιημένος έως 5 - απόλυτα ικανοποιημένος) σε σχέση με τις υπηρεσίες ψεκασμού, στο οποίο απάντησαν 41 κρατούμενοι, 14 διοικητικοί υπάλληλοι και 11 φύλακες προέκυψαν τα ακόλουθα:

	Κρατούμενοι	Διοικητικό Προσωπικό	Φύλακες
Μυοκτονία	3,76	4,43	3,18
Απεντόμωση	2,66	3,79	2,64
Καταπολέμηση κοριών	3,56	4,07	2,64

41. Όσον αφορά την ικανοποίηση των κρατουμένων από τις υπηρεσίες ψεκασμού τα αποτελέσματα του ελέγχου έδειξαν βαθμό ικανοποίησης 3,12 για τα κελιά, 3,11 για τα κοινόχρηστα μπάνια και 3,17 για τους λοιπούς κοινόχρηστους χώρους. Αντίστοιχοι βαθμοί ικανοποίησης προκύπτουν και στην κατηγορία των υπαλλήλων (διοικητικό προσωπικό και φύλακες), με μέσο όρο γενικού βαθμού ικανοποίησης από υπηρεσίες ψεκασμού ίσο με 3,53.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Συμπεράσματα

42. Στους δημόσιους φορείς τείνει να διαμορφωθεί μια πάγια πρακτική τυπικού ελέγχου κατά την παραλαβή των υπηρεσιών. Υφίσταται κίνδυνος η παραλαβή των υπηρεσιών να περιοριστεί σε παραλαβή τιμολογίου από τον ανάδοχο.

43. Το σύστημα πληρωμής των υπηρεσιών περιορίζεται μόνο στα εκ του νόμου απαιτούμενα δικαιολογητικά δηλαδή το πρωτόκολλο παραλαβής και το τιμολόγιο του αναδόχου. Έτσι όμως εμφανίζει κενά που δημιουργούν το έδαφος για καταχρήσεις και πλημμελή εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου.

44. Ο ουσιαστικός έλεγχος προϋποθέτει τεκμήρια παροχής (ποιοτικής και ποσοτικής) των υπηρεσιών πέραν του τιμολογίου τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο αντικείμενο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

45. Ειδικώς δε στις υπηρεσίες που παρέχονται τμηματικά απαιτείται η καθιέρωση ενός συστήματος εποπτείας. Η εποπτεία κρατά τον ανάδοχο σε εγρήγορση και διασφαλίζει ότι το δημόσιο χρήμα διατίθεται για υπηρεσίες που πράγματι παρασχέθηκαν και φέρουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που πρέπει να έχουν. Στο σύστημα αυτό καθοριστικό ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν οι ωφελούμενοι από τις υπηρεσίες στους οποίους επιβάλλεται να δίνεται η δυνατότητα να εκφράζουν τα παράπονα και τις απόψεις τους.

Συστάσεις

46.1 Να περιγράφεται με ακρίβεια στη σύμβαση το αντικείμενο των υπηρεσιών και να προβλέπεται το δικαίωμα του φορέα να επιβλέπει την εκτέλεσή της με κάθε πρόσφορο τρόπο.

46.2 Να εφαρμόζεται από τον φορέα διαδικασία για την παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης προσαρμοσμένη στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε υπηρεσίας, με την αξιοποίηση κάθε πρόσφορου μέσου.

46.3 Να παρέχεται η δυνατότητα στους ωφελούμενους από τις παρεχόμενες υπηρεσίες να εκφράζουν τη γνώμη τους για την ποιότητα αυτών μέσω και ηλεκτρονικών εφαρμογών και να αξιοποιείται αναλόγως η γνώμη αυτή από τον φορέα προς το σκοπό της βελτίωσης των υπηρεσιών.

46.4 Τα πρωτόκολλα παραλαβής να συντάσσονται σε επίκαιρο χρόνο, αφού πρώτα επαληθεύεται η καλή εκτέλεση των υπηρεσιών και με τρόπο ώστε να συνάγεται χωρίς αμφιβολία ότι εκτελέστηκαν προσηκόντως οι συμφωνηθείσες υπηρεσίες.

46.5 Η εντολή πληρωμής να συνοδεύεται από όλα τα δικαιολογητικά, από τα οποία να προκύπτει κατά περίπτωση ότι έγινε ουσιαστικός έλεγχος της προσήκουσας εκτέλεσης της σύμβασης.

46.6 Κάθε φορέας που παραλαμβάνει υπηρεσίες πρέπει να εκδίδει οδηγίες ορθής παραλαβής εν όψει και της ιδιαιτερότητας κάθε υπηρεσίας που πρόκειται να παραληφθεί.

46.7 Κάθε επιτροπή παραλαβής πρέπει, εν όψει της παραλαβής που πρόκειται να διενεργήσει, να καταστρώνει και η ίδια την στρατηγική της και να την εκθέτει γραπτώς στο οικείο πρωτόκολλο, δηλαδή να εξηγεί γιατί η παραλαβή που θα πραγματοποιήσει έτσι όπως θα την πραγματοποιήσει διασφαλίζει και θωρακίζει τα συμφέροντα του δημοσίου.

Ο έλεγχος διενεργήθηκε από τις Υπηρεσίες Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου 1^η Τομέα Αγροτικής Ανάπτυξης, Τομέα Δικαιοσύνης, Τομέα Εξωτερικών, 2^η και 3^η Τομέα Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη, Τομέα Ναυτιλίας, 2η και 3^η Τομέα Παιδείας, Τομέα Πολιτισμού και Αθλητισμού, ΟΤΑ Ι, ΟΤΑ ΙΙ, ΟΤΑ ΙΙΙ, ΟΤΑ Χ, ΟΤΑ ΙΙ Δήμου Καλαμαριάς, Τομέα Μακεδονίας-Θράκης, Περιφερειακών Ενοτήτων Άρτας, Λασιθίου, Πιερίας, Σερρών, Τρικάλων, Φλώρινας, Χανίων και Χίου.

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε από τη Σύμβουλο Βιργινία Σκευή, μέλος του Τμήματος Ελέγχων Ι, με την επικουρία του υπαλλήλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ιωάννη Αλεξανδρόπουλου, βάσει των επιμέρους εκθέσεων που συνέταξαν οι ανωτέρω Υπηρεσίες.

Υιοθετήθηκε σε σχέδιο κατά την από 9.12.2021 Συνεδρίαση του Τμήματος Ελέγχων Ι και διαβιβάστηκε στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας και στη Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη. Η Γενική Γραμματέας Αντεγκληματικής Πολιτικής με την από 17.12.2021 επιστολή της ενημέρωσε ότι δεν υπάρχουν παρατηρήσεις για τα θέματα που άπτονται της αρμοδιότητάς της. Η έκθεση συζητήθηκε εκ νέου ενώπιον του Τμήματος Ελέγχων Ι, αποτελούμενου από τους Ιωάννη Σαρμά, Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Τμήματος, Βιργινία Σκευή και Κωνσταντίνο Εφεντάκη, Συμβούλους, Ειρήνη Λιάσκα και Νικόλαο Σπανάκη, Παρέδρους, στις Συνεδριάσεις αυτού της 20^{ης} και 22ας Δεκεμβρίου, εγκρίθηκε από αυτό και αποφασίστηκε να δημοσιευθεί μαζί με τις σχετικές απόψεις της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας και εγκρίθηκε από αυτό την ίδια ημέρα.